

Tiszántúli Újság

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA:
JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG UCCÁ 1. TELEFONSZÁMOK
SZERKESZTŐSÉG: 7-89. KIADÓHIVATAL: 7-88.
SÜRGÖNYCÍM: TISZÁNTÚLI HIRLAP, DEBRECEN.

ESTI UJSÁG
POLITIKAI NAPILAP

AZ ELŐFIZETÉSI ÁRA: HAVONTA 3— PENGŐ
NEGYEDÉVRE 9— PENGŐ. FÉLEVRE 18— PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA 12 FILLÉR. KÜLFÖLDRE AZ
ELŐFIZETÉSI ÁRAK KÉTSZERESÉT SZÁMÍJTJUK.

VIII. ÉVFOLYAM 14. SZÁM.

DEBRECEN, 1927 JANUÁR 19. SZERDA

8 OLDAL: 12 FILLÉR.

Angolok Magyarországon

Londoni híradás szerint a magyar országos építési tevékenység fejlesztésére angol és magyar pénzemberek részvételével húsz ezer font sterling alaptőkével részvénytársaság alakult. A vállalat budapesti fiókját legközelebb felállítják.

Ez a rövid és szárazon hangzó hír igen jelentős dolgokat zár magába. Először jelenti azt, hogy az a megbecsülés, amelyet Magyarország az angol pénzügyi piacra már eddig is élvezett, egyáltalán nem csökkent s az angol pénzügyi Magyarországot igen alkalmas találatnak találja az angol tőke kihelyezésére. Pedig a londoni pénzemberek nem a szűkület, hanem az eszükkel gondolkodnak, mikor üzletről van szó s az ő megnyilvánuló bizalmukat a legobjektívebb bizonyítéknak vehetjük arra a haladásra nézve, amelyet Magyarország a gazdasági konszolidáció terén elért. Nem akarunk e helyen s ez alkalommal részletes képet adni a viszonyok óriási változásáról, nem akarunk emlékeztetni arra a szomorú zűrzavarra, amely még nemrégiben is a magyar gazdasági élet terén uralkodott, csak még egyszer és újból leszögezzük, hogy az angol tőke teljes bizalommal viseltetik Magyarországra. Ez a tény a maga egyszerűségében ékezebben beszél minden hosszúságos kommentárnál.

Az angol vállalat megalakulása nagy jelentőséggel bír, a lakásépítés megújítására szempontról. Nagyon jól tudjuk, hogy dacára az állam és a főváros jelentős erőfeszítéseinek, a lakáshiány még mindig nyomorúságosan nehezedik a lakosság vállaira, bár e téren is óriási a haladás a közelgő viszonyaihoz képest. De véleményünk szerint — habár erről a rövid híradás részleteket nem tartalmaz — e vállalkozásnak nemcsak lakásépítés a célja, hanem általában az építési tevékenység fellendítése. Ez pedig igen tág teret jelent. Jelentheti hidak, centralék, középületek emelését, mert hiszen ezek is nyugodtan sorolhatók az építési tevékenység kategóriájába.

Most már csak azt tartjuk kívánatosnak, hogy az ígért magyarországi fiók minél előbb alakuljon meg s hogy működése kielégítő s közérdeket szolgáljon. Az államnak e téren igen óvatosságnak kell lenni. Az ily vállalkozás, amely kétségtelen haszonnal jár, csak abban az esetben engedélyezhető, ha altruisztikus szempontok is vezetnek s a közérdek szolgálatában áll. Ebből a vállalkozásból az országnak és a nagyközönségnek kell előnyöket szerezni éppen ezért működésének körét még mielőtt tevékenységét megkezdene, államilag úgy kell körülhatárolni, hogy ne csak egyéni hasznokat biztosítson, hanem a közérdek kielégítésére is szolgáljon. Sőt elsősorban a közérdeket kell kielégíteni s csak ezután jöhet szóba az egyéni haszon kérdése. Mi a magunk részéről nem akarjuk skrupulosokat hangoztatni, mert egyrészt komoly üzletembereknek tartjuk az angolokat másrészt pedig tudjuk, hogy a magyar kormány ismeri a kötelességét, amikor az ország lakossága közérdekének megvédéséről van szó.

Angol nagytőkével társaság alakult a magyarországi építkezések előmozdítására

A formások elintézése után azonnal felállítják Budapesten a magyarországi fiókot

Budapest, jan. 18. A napokban jött a hír, hogy Londonban nagy tőkével társaság alakult a magyarországi építkezési tevékenység fejlesztésére angol és magyar pénzemberek részvételével.

Most, mint értesülünk, 200,000 angol font alaptőkével megalapították és bejegyezték a British Hungarian Building Trust Limited vállalatot, amely meg is kezdte már működését.

Az új vállalat igazgatóságában helyet foglalnak O'Connor nyugalmazott angol nagykövet, Britges, a londoni üzletvilág egyik kimagasló alakja, Tru-rup londoni vállalkozó, gróf Teleky József, Podmanicky báró és Hanegraeff rotterdami magyar királyi főkonzul. A társaság első cégvezetője Budai Kálmán.

A tröszt igen tekintélyes angol és

skót tőkecsoportokkal áll összeköttetésben és biztosította a közvetlen kapcsolatot a befektető közönséggel is.

Tehtényes alaptőkén kívül a szükséges tőkéket kötvénykibocsátás útján szerzi meg. A kötvények elnyerése is biztosítva van. Az előnyös feltételű építkezési hiteleket a tröszt nem csupán középítkezések, hanem magánépítkezések céljaira is nyújtja, ami igen fontos.

Ezenkívül a társaság egyéb gyümölcsöző vállalkozásokat is finanszírozni szándékozik. A formások elintézése után a tröszt azonnal felállítja magyarországi fiókját Budapesten, még pedig a Mutzenbacher gróf Teleki féle bankhálózattal kapcsolatban és haldéktanul megindítja az építkezéseket. Az angol pénzcsoport égisze alatt

meginduló vállalat működésének a hazai építkezés szempontjából már a közel jövőben rendkívül üdvös hatása lesz. A budapesti fiókintézet felállítása ugyanis küszöbön áll és ennek a fióknak a működése magával hozza az építkezések megkezdését is, ami részben a hazai munkanélküliség súlyos helyzetén fog nagyot lendíteni, részben pedig az oly égetően sürgős lakáskérdést fogja igen nagy mértékben a kiélegető megoldáshoz közelebb juttatni. Leszámítva tehát azt, hogy a magyar pénzügyi életben fog előidézni az új vállalat prosperálása, örömmel üdvözölhetjük e vállalat megindulását, a hazai építkezés fellendítése és ezzel karöltve, a hazai munkanélküliségen való enyhítés tekintetében.

Debrecenben tovább nyomoznak a hamis egypengősök ügyében

A győri rendőrség átirata Debrecennek -- Miről lehet megismerni a talált hamis pénzeket?

Tegnap számunkban már röviden hírt adtunk arról, hogy Debrecenben is nyomoznak a hamis pengősök ügyében. A fővárosból és Győről megindult nyomozás a vidékre is kiterjedt. Nagy erővel a legszélesebb körben folyik a nyomozás, hogy a vakmerő pénzhamisító banda minél előbb kurokra kerüljön.

Az elvetemültégen nevével kell ahhoz, hogy az új pénzünket, — amely gazdasági életünket van hivatva megjavítani, — hamisítsák. Most kezd a pénzünk iránt a kereskedelmi és ipari élet, egész gazdaságunk élete föltétlenül bizalommal viseltetni. Külföldi világviszonylatban is a pénzünk az első közzé került.

Lelkiismeretlen gazemberek most az új pénzünk hitelét aszárják rongálni, amikor hamisítják a pengőt. Reméljük, hogy az országosan megindult új nyomozás rövidesen leleplezi és ártalmatlanná teszi a bandát.

Debrecenben egy hamis 20 fillérest szolgáltatott be a rendőrségre a napokban s azonosítva egy hamisnak vélt pengőt mutatott be a Nemzeti Bank debreceni fiókjának. Azonban eddig Debrecenben még nem merült fel konkrét eset hamis pengőre.

A pénzhamisító társaság ugylátszik megalkadt munkájában és a hamar történt leleplezés meghökkenette őket s ezért vagy abbahagyják, vagy jobbnak látják egyelőre megalapulni, nehogy a felfedezés veszélyének tegyék ki magukat.

Azonban mindenestre eminens feladata

a magyar hatóságoknak, most az, hogy rajtaüssenek a bandán és az igazságszolgáltatás kezére juttassák őket. Részben azért, hogy elvegyék méltó jutalmukat, de meg azért is, hogy a nagyközönség megnyugodjon.

Mint hírt adtunk róla, január 11 és 12-én két darab hamis egypengőst szolgáltatott be a győri rendőrkapitányságra. Az ottani Nemzeti Bank fiókja megállapította, hogy a benntartott pengék tényleg elég jól sikerült hamisítványok.

A győri rendőrkapitányság az összes társhatóságokat így a debreceni rendőrséghez is átiratot intézett, amely részletes és pontos leírást tartalmaz a talált hamis pengősökről.

A HAMIS PÉNZ PONTOS LEÍRÁSA.

A szám és koronás lapja teljesen hűen, a valódival teljesen egyezően nyomtatott. A szám oldalán azonban nem látható a tulsó oldal koronás címerének átnyomódása, miként a valódin.

A hamisítvány anyaga is alumínium ötvözet. Színe sötét, elentében a valódi ezüst fehér színével. A hamis pengős — minhogya az ón és alumínium az oxidáció következtében elveszti fényét — rövidesen sötét lesz. Ugy, hogy az elhelyezése csak pár napig könnyű, amíg tudniük nem oxidálódik.

A hamisítvány peremén a pont hullám vonala teljesen elmosódott és némely helyen hiányzik. A hamis pengő sulya könnyebb a valódinál és a pénz vastagsága is egyenlő.

A hamis pengőgyártó banda leleplezésére mint említettük, a legszélesebb körű nyomozást indították meg országszerte. Debrecenben is egész detektív csoport folytatja a nyomozást. Fővárosi detektívek is bejárják a vidéket. Ugy, hogy minden jel és remény megvan a veszedelemes banda leleplezésére és ártalmatlanná tételére.

Budapest, jan. 18. Marinovics Jenő Vágóhid-utca 15. szám alatti fűszerkereskedő egy darab állítólagos hamis pengőst talált kasszájában, amelyet azonnal beszolgáltatott a budapesti főkapitányságra. Megállapították a vizsgálat során, hogy a beszolgáltatott pengő csengetése és felírata eltér az eredeti pengőtől. A nyomozást széles körben megindították a hamis pengő forgalombahozói ellen.

Ma délelőtt a főkapitányságon feljelentést tett egy fiatalember. — Feljelentésében elmondotta, hogy egy fővárosi kereskedő új 10 és 20 filléres helyett régi nikkel pénzeket hoz forgalomba.

A rendőrség azonnal előállította a gyanúsított kereskedőt a főkapitányságra. Itt a fiatalembert szembesítették a kereskedővel, aki kijelentette, hogy tett el ugyan régi nikkelpénzeket emlékből, de azt forgalomba nem hozta.

Mivel a környéken több panasz

merült fel abban az irányban, — hogy új pénzek helyett régi nikkell pénzeket kaptak, a nyomozást tovább folytatják, mert az a gyanu, hogy ezeket a régi nikkell pénzeket tényleg valaki forgalomba hozhatta.

A nyomozás számai egyébként Győrbe, Székesfehérvárra és Debrecenbe vezetnek és ezért a fővárosból egész sereg detektív utazott le

a vidékre, honnan azonban még semmilyen érdemlegesebb jelentést nem tudtak felküldeni Budapestre.

A győri rendőrség is talált hamisítványokat és Csányi József dr. rendőrtanácsos, a győri államrendőrség büntügyi osztályának vezetője öt darab hamis egypengőst és egy hamis huszfilléres érmét küldött fel a budapesti pénzverőbe szakértői vizsgálat céljából.

Klebensberg kultuszminiszter influenzában megbetegedett

Kétséges, hogy a diszdoctori avatásra lejőhet-e Debrecenbe

Budapest, jan. 18. (A Tiszántúli Hírlap fővárosi tudósítójának telefonjelenése.)

Klebensberg Kunó gróf kultuszminiszter ma influenzában megbetegedett és lakásán fekszik. Klebensberg Kunó ma be sem ment hivatalába. Állapota nem súlyos, de azért a szobát kell őriznie.

Klebensberg Kunó gróf csütörtökön Bethlen István gróf miniszterelnökkel

egyetemben Debrecenbe utazott volna, ahol a Tisza István tudományegyetemen őt is diszdoctori avatták volna.

Klebensberg Kunó gróf, ha csak betegsége addig el nem múlik, nem tud lejőni Debrecenbe a diszdoctori avatásra. Ugyanis félt, hogy az utazás még erősebben megbűl és betegsége súlyosabbá válik.

Azonban, hogyha betegsége addigra elmúlik, lejön Debrecenbe.

Hogyan értelmezik Amerikában a demokráciát

Budapest, január 18. (A T. H. fővárosi tudósítójának telefonjelentése.) Amerikai jelentés szerint az Egyesült Államok kereskedelmi bizottsága jóváhagyta a Pulman vasúti r-t. ama határozatát, amelyben a feketébőrű utasok részére megtagadja a Pulmann-kocsin való utazást.

Eszérint a demokrácia hazájában feketébőrű vagyis néger nem utazhat Pulmann kocsin. Ez a határozat az amerikai polgároknak a négerreklámok iránt táplált erős fokú gyűlöletével magyarázható.

Eredményes védekezés a spanyol gyanus influenza ellen

A debreceni polgármesteri hivatal külön hirdetésben figyelmezteti a lakosságot a járvány elleni védekezésre

Budapest, január 18. (A T. H. fővárosi tud. telefonjelentése.) Budapest, mint a tisztifőorvosi hivatal hivatalosan jelenti, hétfőn sem történt Budapestben spanyolnátha megbetegedés. Influenziás sok van és sok beteg fekszik tudógyuladásban is, azonban halálos kimenetelű nem volt közöttük.

A kerületi előjárók jelentése szerint Budapestben hétfőn magánlakáson ápolnak 34, kórházban 46 újabb influenzás beteget, a kórházban ápoltak közül 8 tudógyuladásban fekszik. Budapestben halálos nem történt, vidéken Miskolcon 13, Sopronban 8 újabb megbetegedés történt.

A betegség itten mind könnyebb lefolyású.

Itt Debrecenben a veszedelmes járvány leküzdésére dr. Magoss György polgármester ma a következő hirdetményt bocsájtotta ki:

Az influenza (spanyolláz) megelőzése érdekében a népjóléti és munkaügyi miniszter úr 24223/1927

Prima poroszszén
Salgótarjáni és Barnaszén
valamint

száraz bűk és tölgytuzifa
azonnali szállításra legolcsóbban
beszerezhető

Bartha tüzifa és szén-
telepén
Debrecen, Ispóty-u. 3/b.
LELEFON: 7-85.

Frissen lőtt VADNYUL

érkezik naponta üzleteinkbe, melyet a legelőnyösebb áron bocsájtunk nb. ve-
vőink rendelkezésére. — O csó b, m nt
a marhahus.

Kontsek Géza k. r. t.

Főüzlet: Kossuth-u. 15.
Telefon 22.

Sikkasztással vádolják a Kossuth-párt Terézvárosi társaskörének vezetését

Budapest, jan. 18. Erdélyi Lajos dr. teg nap feljelentést tett a főkapitányságon, amelyben óvadéksikkasztással vádolja az Országos Függetlenségi Kossuth párt Terézvárosi társas körének vezetését és kéri Kolmann Dezső elnöknek és Kócsk Kornél gazdának letartóztatását.

Ugyanis Koch Vilmost 90 millió óvadékkal szerződtette a Kör vendéglősnek. Koch azonban csakhamar bejelentette, hogy a bérlettel visszalép és az óvadékát visszakövetelte.

A pénztárban azonban nem akadt 30 millió. Erre Koch zárgondnok kijelölését kérte, aki lefoglaltatta a klub egész be-
rendezését. Később úgy állapodtak meg, hogy a klub pinka jövedelméből zsetonokban fizetik vissza az óvadékot, mivel azonban a zsetonokat készpénzre beváltani nem tudták, Koch ügyvédje utján megtette a feljelentést.

A szenzációsnak ígérkező sikkasztás ügyben a budapesti rendőrség megindította a legselesebbkörű vizsgálatot.

Az országgyűlés programjából

Adókedvezményi biztosítanak az ipari kölcsönkötvényeknek -- Az ország kulturatívójának emelése

Budapest, jan. 18. Az összeülő országgyűlés első között fogja le tárgyalni az ipari kölcsönkötvényekről szóló javaslatot, amelyben az ipari kölcsönkötvényeknek szintén ugyanolyan illeték- és adókedvezményeket biztosítanak, mint aminőt a mezőgazdasági kölcsönök élveznek.

A törvényjavaslat átveszi a nemzeti gyűlés által le nem tárgyalt ingó jelzalogról szóló törvénytervezet egy szakaszának azt a rendelkezését, amely a probléma végleges megoldásáig teljesen elegendő az ipari kölcsönkötvények kibocsátásának alapjául szolgáló ingó jelzalognak, vagy nyilván tartó könyvbe vagy elváb hivatalos lajstromba való feljegyzésére.

Budapest, jan. 18. Ernst Sándor, a keresztény gazdasági és szociális párt programját, amelyet a közel jövőben összeülő országgyűlésen

kíván megvalósítani, a következőkben jelölte meg:

— Az ország kulturatívójának emelése, főként az iskolák számára a gyarapításával és közegészségügyi intézkedésekkel. Utak javítása, a nyugdíjasok helyzetének segítése, a biztosítások kérdése.

Továbbá szükségesnek tartja, — hogy az országgyűlés többet foglaljon közre európai és egyéb külügyi kérdésekkel.

Budapest, jan. 18. Illetékes helyen kijelentették, hogy a pénzügyminiszteriumban már megindultak az előkészítő tárgyalások az állami altisztek státuszrendezésének ügyében. A tárgyalások eredményéről azonban ma még korai volna beszélni.

Az altisztek körében a tárgyalás megindulását mindenestre reménykedve bizalommal fogják fogadni.

A miniszterelnök fia visszatért Amerikából

Budapest, jan. 18. (A Tiszántúli Hírlap fővárosi tudósítójának telefonjelentése.) Bethlen István gróf miniszterelnök fia Bethlen András mint ismeretes, Amerikába az egyik nagy banknak a főtisztviselője. Bethlen András a közelmúltban szabadságra érkezett, most azonban szabadsága lejárt és visszautazott Newyorkba, ahol újra elfoglalja a bankban hivatalát.

Tűz a kormányzóság épületében

Budapest, jan. 18. Tegnap este 6 órakor a kormányzóság épületében az egyik kémény ismeretlen okból kigyuladt. A helyszínre kivonult tűzoltók a tüzet hamarosan eloltták.

KÖZGAZDASÁG

Valuták:

Angol font 27.71, 75—27, 87.75, belga 79.35—70, cseh korona 16.89—97, dán korona 152.10—75, dinár 10.02—08, dollár 568.80—571.20, francia frank 22.75—23.20, hollandi forint 228.30—229.30, lengyel zloty 62.65—64.15, lej 2.97—30.7, leva 4.10, lira 24.30—75, német márka 135.35—85, osztrák schilling 80.40—75, svéd kor. 152.40—153.05.

Terményfőzsdé zárlat.

Az irányzat barátságos, a forgalom élénkebb. Buza 76-os 32.10—40, 78-as 33—40, rozs 25.50—26, árpa 20—21, köles 19.20—20, lucerna 228—304, lóhere 255—280, tengeri 17.20—17.80.

Ferencvárosi sertésvásár:

Felhajtás 950. Könnvü 1.24—32, —nehéz 1.32—40.

1927.
február
13.

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

Ujságírók
Görbe éjszakája
a Bika dísztermében.

Hamis hír Révész Olga gyilkosának elfogatásáról

A négy detektív és a letartóztatott mozdonyvezető meséje
Hogyan terjednek a kacsák? -- Dr. Tóth Gyula rendőrkapitány erélyesen megcáfolja a fantasztikus hírt

Ujra kísért a Péterfia uccai haláltrafik rejtélye

Élénk emlékezetében él még a debreceni közönségnek az a borzalmas rablógyilkosság, mely 1925. május 13-án, szerdán este történt a Péterfia ucca II. szám alatti Benyáts-házban levő dohánykisáruházaiban, ahol ismeretlen tettes vérfagyasztó kegyetlenséggel megölte a trafik tulajdonosnőjét, a 21 éves Révész Ol-

gát. A gyilkosságot este 7 óra tájban fedezték fel, amikor is a rendőrség azonnal bevezette a nyomozást. A gyilkosság felfedezése után rövidesen kiderült, hogy 11 órakor az egyik eselődéány, aki a házban Benyáts Ernőként lakott, a déli órákban látta a gyilkost.

Megállapították azt is, hogy körülbelül a gyilkosság időpontja után pár perccel ott járt a trafik előtt Révész Olga öccse is, de nem tudott bemenni, mert az üzlet zárva volt. Délután 5 órakor megjelent Révész Olgaék eselődje, aki szintén zárva találta az ajtót.

Hogyan történt a kétévvel ezelőtti gyilkosság?

Estefelé a házfelügyelő Langer Ferenc előtt gyanus volt a bezárt üzlet és amikor a leány öccse oda-
jött — átkulcsal felnyitották az ajtót. Az üzletet teljesen feldúlt állapotban találták. Heves dulakodás nyomai látszóttak mindenütt. — Amint a fiú a pult mögé tekintett rémülten felkiáltott.

A pult mögött ugyanis szétárt karokkal véresen ott feküdt testvére. Ruhája tele volt vérről és a holttest helyzetéből ítélve arra lehetett következtetni, hogy a gyilkos vagy bedobta a pult mögé a hullát, hogy két karja kifelé csapódott, vagy hátulról mért rá halálos csapást.

Mikor a bizottság kiszállt, azonnal megtartották a helyszíni szemlét és bevezette a nyomozást. Dr. Horváth Arfúr törvényszéki orvos azt állapította meg, hogy a gyilkos négy ütést mért a halálra. Arra a borzalmas néhány pernyi halálviadatra, amely a gyilkos és Révész Olga között lefolyhatott, élénk világot vet az a körülmény, hogy a halott leány jobb kezének ujjai körörszerűen szorítottak egy csomó férfi haját, melyet minden bizonynyal a gyilkos fejéből tépett ki.

Eredménytelen hajszavakmerő rablógyilkos után

Az akkori nyomozás szerint megállapítást nyert a gyilkosság pontos ideje is. — A pulton szokott állani ugyanis egy kis barna asztali óra, amely azonban a dulakodás közben valószínűleg leesett. Az órát a pulton belül találták meg a földön. Az óra 11-et mutatott, tehát akkor tört el. Rendőri megállapítás szerint a gyilkosság 11 órakor történt. Ez a megállapítás azonban később nem nyert teljes beigazolást.

A gyilkosság után természetesen a rendőrség teljes apparátussal fogott hozzá, hogy a rejtélyes ügyet minden részletében felderítse és az ismeretlen gyilkost elfogja. Heteiken keresztül állandóan permanenciában voltak a detektívek, a rendőrség 12 nyomon hajszolta a péterfiauccai rablógyilkost és fantasztikusabbnál fantasztikusabb hírek keringtek a városban.

A nyomozás azonban nem vezetett eredményre. A rendőrség az őrizet-

be vett gyanus fitalembereket a szembesítések után kénytelen volt mindig szabadlábra helyezni, mert kiderült, hogy az állítólagos gyilkos

személyleírása egyikőjükre sem illett. Végre is a rendőrség befejezte a nyomozást, amelynek eredménye negatív volt.

A legfantasztikusabb mese

A borzalmas gyilkosság azonban még a nyomozás befejezése után is izgatta a kedélyeket s többször szenzációs és fantasztikus hírek keltek szárnyra.

Révész Olga meggyilkolásával kapcsolatosan tegnap a késő esti órákban ismét szenzációs hírek kerültek forgalomba. Az esti vonatokkal érkező utasok és a pályaudvar közelében lakók ugyanis azt a hírt kolportálták, hogy az egyik esti személyvonat mozdonyvezetőjét a debreceni rendőrség detektívei a legnagyobb titok leple alatt letartóztatták, mert alaposan gyanúsítható a tragikus sorsot ért Révész Olga meggyilkolásával.

A hír természetesen városzerte nagy feltűnést keltett s villámgyorsan terjedt el. A kávéházakban és vendéglőkben, különösen a pályaudvari étteremben mindenki izgatottan tárgyalt a fantasztikus hírt.

A gyilkosság ügyében elterjedt fantasztikus hír terjesztői szenzációs részletekről is gondoskodtak. A jól értesültek tudni vélték, hogy a rendőrség tegnap délután 5 órakor dr. Preineszberger Jenő központi vizsgálóbíró és dr. Tóth Gyula rendőrkapitány, a bünyügyi osztály vezetője, több rendőrtiszt és detektívesoportvezető bevonásával megheszélést tartottak, amelyen megtárgyalták a gyilkossággal gyanúsított mozdonyvezető letartóztatását és a további nyomozás részleteit.

A megheszélésen — a hír terjesztői szerint — a bünyügyi osztály vezetője elhatározta, hogy a kérdéses személyvonat Debrecenbe érkezését megvárják s a gyanúsított mozdony vezetőt csak az állomáson fogják letartóztatni, nehogy leváltásról kelljen gondoskodni.

Este 8 órakor — a szárnyrakelt hír szerint — a debreceni rendőrkapitányság négy detektívje jelent meg a perronon, s a kérdéses vonat beérkezése után nyomban letartóztatták a mozdonyvezetőt. A letartóztatásról azonnal jelentést tettek a detektívek a fűtőházi főnökségnek mondták a jólértesültek — ahol gondoskodás történt a letartóztatott mozdonyvezető leváltásáról.

A szenzációs hírt szétében-hosszában beszélték az emberek. A higgadtabb gondolkozásnak azonban úgy tudják, hogy a mozdonyvezetőt nem a Révész Olga-féle gyilkosság gyanúja miatt tartóztatták le, hanem a miskolci pályaudvaron tett többek jelenlétében valamilyen nem zetgyalazó kijelentést.

Ma délelőtt a rendőrségen érdeklődtünk a nagy feltűnést keltő hír után, amelyre vonatkozólag dr. Tóth Gyula rendőrkapitány, a bünyügyi osztály vezetője a következőket mondta:

— A hír teljes egészében kóholyomány. Tegnap este a debreceni államrendőrség detektívei egyáltalában nem is jártak az állomáson s nem tartóztattak le egy mozdonyvezetőt sem.

— Révész Olga gyilkosának elfogatásáról, a négy detektívről és az egyik esti személyvonat vezetőjének letartóztatásáról szóló hír teljes egészében légből kapott fantasztikus mese, amelyet a közönség talált ki.

— A nyomozást — mint ismeretes — már régebben lezártuk s sajnos, minden igyekezetünk ellenére is sikerült a gyilkosnak megugrani

A bünyügyi osztály vezetőjének nyilatkozata után még telefonon érdeklődtünk a fűtőházi főnökségnél hogy megtudjuk, mi szolgáltatta az alapot a fantasztikus hír szárnyrakelésére.

A fűtőházi főnökség részéről érdeklődésünkre a következő választ kaptuk:

— A hírből egy szó sem igaz. Tegnap este egyik mozdonyvezetőt sem tartóztattak le, mert egyikkel szemben sem merültek fel gyanuk a péterfiauccai gyilkossággal kapcsolatosan. Ebből következik, hogy leváltás nem vált szükségessé s a fűtőházi főnökség intézkedéséről szóló hírek minden alapot nélkülöznek.

A péterfiauccai gyilkosság tettesének kérékerítéséről szóló hír tehát minden hivatalos tényező erélyes cáfolata és nyilatkozata szerint kacska, amely egyesek agyában született meg.

A debreceni rendőrségen nagy megütközéssel értesültek a hír elterjedéséről s — mint értesülünk — a hír terjesztői ellen nyomozást indítanak, s ha sikerül személyazonosságukat kideríteni, bünyvádi eljárást indítanak ellenük. Az ilyen hírek forgalombakerülése ugyanis csak arra alkalmas, hogy a kedélyeket izgassa.

A szárnyrakelt hír azonban élénken illusztrálja, hogy a közvéleményt még mindig foglalkoztatja a péterfiauccai véres dráma, s sokan nem tudnak helynyugodni abba, — hogy Révész Olga meggyilkolásáért senkit se érjen büntetés.

A debreceni rendőrség és dr. Preineszberger Jenő központi vizsgálóbíró azonban még most sem tért napirendre a titokzatos péterfiauccai gyilkosság felett, s még most is több irányban végeznek megfigyeléseket. Nem lehetetlen, hogy az eddig talán alaptalanul gyanuba vett 127 elbájlított után rövidesen kézrekerül az igazi gyilkos, aki rettentően fog bűnhődni bestiális tettéért.

Megrendszabályozzák a mozikat

Budapest, jan. 18. A most kiadandó mozirendelet értelmében a belügyminiszter állítólag megtiltja a mozíknak, hogy kétórás műsorban 3500 méternél hosszabb programot előadjanak.

Ezenkívül kötelezővé teszi a belügyminiszteri rendelet egyes műsorok propagálását szolgáló filmszalagok cenzurátását is.

Abnormis időjárás Olaszországban

Budapest, jan. 18. (A Tiszántúli Hírlap fővárosi tudósítójának jelentése.) Ugyanakkor, amikor Magyarországon is január ellenére hol az eső esik, hol pedig tavaszias nap süt, Olaszországban is abnormális időjárás uralkodik. Felsőolaszországban óriási jégvihar pusztított. Páduában a villám becsapott egy templomba és az orgona formálisan elolvadt.

Más helyeken is igen nagy pusztítást okozott a vihar a jég és a nagy eső. Milanóban és környékén szakadatlanul zuhog az eső.

Nyilatkozat

A Tiszántúli Húsiparosok Szövetségének főrendező bizottsága sajnálattal állapítja meg, hogy a rendezőségéből tévedésből a következő urak kimaradtak: *Bikfalvy András, Gingács Béla, Kiss Gergely, Oláh Lajos, Pávay Ferenc*, — miért is őszinte sajnálatát fejezi ki a

Rendező Bizottság

Kártékony madarak irtása Nádudvar határában

A hajduszoboszlói járás főszolgabírójának megkeresése alapján közhírré teszem, hogy Papp Sándor nádudvari vadászterületi jog bérlet Nádudvar község határában 1927. évi január hó 15-től, május hó 8-ig bezárólag Nádudvar község egész határában foszforszörp-pel töltött tojásokkal szarkákat, varjúkat és más kártékony madarakat fog mérgezni. A tojások a földön, mester-séges fészkekben, a közlekedési úttól száz méter távolságon túl helyeztetnek el s galyak, nádszálak letűzésével jelöltetnek meg.

A alkalmazott mérge emberre és háziállatokra is életveszélyes, azért figyelmeztetem a közönséget, hogy a tojásokhoz nyulni nem szabad s idegeneknek a tojások lerakási helyéhez menni bűntetés terhe mellett tilos s háziállatokat sem lehet a jelzett területen s időben járni.

Ha bárkinek tudomására jutna, — hogy valaki a mérges tojásokat elvette, erről köteles az illető megbüntetésé végett a hajduszoboszlói járás főszolgabírójához jelentést tenni.

Az elhullott varjak, szarkák s egyéb madarak felszedése szintén tilos.

E rendelkezés ellen vétők a 23542-1895. B. M. sz. rendelet 20. paragrafusaiban meghatározott büntetéssel fogynak sújtani. dr. *Magoss Guórau* volt gármester.

OROSZ szalon ZENEKAR

Jazz-Band

játsszik esteként az **Alföldi pincében**

T á n c

Uj virág és koszorú üzlet

megnyílt. Csapó-u. 44.

Olcso árak.

Szíves pártfogást kér t. tisztelettel

Kovács Imréné

sz. Doby Rozsika.

A debreceni vásárban egy kereskedő értékes óráját kilopták a mellényzsebéből

Fiatal gyerekeket rajtakaptak, mikor pénztárcáikat akarták elemelni

A nagyvásár mindég meghozza a maga próbáit is. A hiénák mindég ott ólálkodnak a vásári sátrak körül, s csak alkalomra várnak, amikor a tumultusban hozzá kezdek kisdé játékkhoz.

Az egyik ilyen vásári lopást Blum Lipót kabai kereskedő jelentette be. Blum Lipót bejött a debreceni kirakodó vásárra és a Széchenyi utcán kellemetlen emlékképpen vásáris meglopták.

Vasárnap délután ismeretlen tettes Blum Lipót ezüst óráját — amely arany láncon volt — bal mellényzsebéből ellopta. Ugy látszik, hogy mikor vásárolt valamit és fizetett a kereskedő, akkor lopózott mellé. A kabátja kigomboltan, a csillogó aranyórálánc direkt felhívta a vásári tolvaj figyelmét a csábító alkalomra.

A másik lopási eset Sonnenshein Sándor vásári áruval történt. Ez az eset méreteiben kisebb, de kimenetelében is szerencsésebb volt.

Sonnenshein Sándor észrevette, hogy sátra körül két fiatal fiú settenkedik. Szemmel kísérte őket, — már amennyire figyelhetett őket a tömegből. Egyszer csak látta, hogy a két gyerek egy-egy pénztárcát elemelt. A kereskedő mindjárt lefűlte őket és rendőrt küldött, aki előállította a kis tolvajokat.

Az egyik fiú 14, a másik 15 éves. Kihallgatásuk után szüleiknek átadta a rendőrség, hogy szigorú felügyelet alatt vigyék a két fiatal gyereket.

A nagyközönség még mindég nincs tisztában az új váltóilletékekkel

A váltói leték módosult

Az új pénz, a pengő kibocsátásával kapcsolatban az illetékek is megváltoztak. Már csak számszerűen, mert a korona összege pengőértékre lett átszámítva.

Az új rendszerű illetékdíjszabással természetesen nem tud egyszerűen megbarátkozni a nagyközönség. Bizonyos idő kell ahhoz, míg teljesen átmelegszik a köztudatba a pengőtárfifa.

Vannak azonban olyan dolgok, amelyek nagyon közel esnek a mindennapi élethez, magángazdagságunkkal szorosan összefüggenek. — Ezekkel első percben tisztába kell jönnünk. Manapság kevés ember

van, akinek életében pl. a váltó no játszana eléggé fontos szerepet.

A pengőszámitással a váltóilleték is módosult. Bankokban panaszkodnak arra, hogy a közönség nagy része nem tudja az új váltódíjszabást. Azonkívül többen érdeklődtek szerkesztőségünkben a váltók új illetékei után s a nagyközönségnek véltünk szolgálatot teljesíteni azzal, hogy illetékes helyen utána érdeklődtünk az új díjszabás után.

A legkisebb váltóilleték 20 fillér. Száz pengőig husz fillér marad. — Minden megkezdett száz pengő további husz fillér váltóilleték alá esik.

Zaleski lengyel külügyminiszter Lengyelország világpolitikai helyzetéről

Varsó jan. 18. Zaleski lengyel külügyminiszter meghívott közönség előtt részletesen ismertette Lengyelország külpolitikai helyzetét. Mindenekelőtt hangsúlyozta, hogy a lengyel külpolitika célja a béke fenn tartása és azon meggyőződésének adott kifejezés, hogy a nemzetek közötti béke a fennálló differenciák ellenére is erősödni fog. Szükségesnek tartja azonban az egyes államok közötti garanciális szerződések létesítését. A Népszövetséget igen fontos tényezőnek tartja és reméli, hogy idővel valóban a nemzetközi politika legfőbb fórumává fejlődik. Ezután Zaleski külügyminiszter a következőket mondotta:

— A Népszövetség fejlődése és tökéletesedése elsősorban attól függ, hogy az összes tagok kivétel nélkül mennyiben tartják be kötelezettségeiket, amelyeket magukra vállaltak és főként az alapszabályok tizedik paragrafusát. (A 10. paragrafus a Népszövetség tagjait a jelenlegi határok és az államok politikai függetlenségének respektálására és védelmére kötelezi minden támadással szemben. Ebből tehát kitűnik, hogy Lengyelországnak ellene van mindenféle revízió. A szerk.) Sajnos, nem vagyunk abban a helyzetben, hogy megállapíthassam, miszerint ezeket a kötelezettségeket az összes államok betartják. Elsősorban nyugati szomszédunkra (Németország) gondolok, amely újabb olyan propaganda-offenzívába kezdett, amely összeegyeztethetetlen az említett 10. paragrafussal. Ezt a propagandát nemcsak a Népszövetség szabályzataival ellentétlenségnek tekin-

tem, hanem igen veszélyesnek tartom az általános békére nézve is. Mivel kénytelen voltam Németországról megemlékezni röviden vázolni szeretőm politikai irányát ezzel az állammal szemben.

— Az egész lengyel nép kívánja a jó szomszédágot Németországhoz és pedig többféle, nevezetesen gazdasági okokból. Ez a kívánság egyaránt megfelel Lengyelország és Németország érdekeinek. Azt hiszem, megállapíthatom hogy ez az óhaj irányította mindig Lengyelország politikáját Németországgal szemben, függetlenségünk visszaállítására óta. Másrészt azonban le akarom szögezni azt a tényt, hogy a lengyel nemzet egyetlen tagja sem hajlandó a jószomszédi viszonyt a nyugati határok revíziójával megvásárolni. — Semmi árért nem fogunk lemondani egyetlenegy centiméter pomerán vagy sziléziai területről, mivel ez a vidék már évszázadok óta lengyel és ezt az egész világ tudja.

Ezen területek nélkül Lengyelország nem létezhet, mivel a 30 millió lengyel nemzet ilyen geográfiai és politikai viszonyok között elzárva a tengertől, megfulad-

na. Minden lengyel inkább feláldozná vagyonát és véréit, minsem, hogy ezekről a területekről lemondana. Remélem, hogy a lengyel nemzet egyöntetű és szilárd elhatározása véget fog vetni jó- vagy rosszhisze mülleg propagált örfült terveknek, így például annak a legujabb tervnek, amely a nyugati lengyel korridorról való lemondásért Litvániát és Memmelt akarja Lengyelországnak juttatni. Az ilyen tervek csak arra jők, hogy Európában újból zavart keltsenek és azok malmára hajtják a vizet, — akik a nemzetközi megértés ellen dolgoznak.

— Megismétlem: Lengyelország politikája Németországgal szemben loyális és a jó szomszédi viszonyt a Népszövetség szabályzatainak megfelelőleg akarjuk felépíteni.

Zaleski külügyminiszter aztán a lengyel orosz viszonyt ismertette, utalt a rigai tárgyalásokra és a következőket fejtette ki:

— Lengyelország Oroszországgal is a le-

hető legjobb viszonyra törekszik és be fogja tartani vállalt kötelezettségeit. A mi külpolitikánk alapja a balti államok függetlenségének respektálása, ezért meg kell cáfolnom azokat az esztelen híreket, mintha Lengyelország a balti államok felett való hegemóniára törekedne. Lengyelországnak nincsenek ilyen tervei.

— Litvánia az egyetlen balti állam, — amellyel viszonyunk nem kioldódott. Remélem azonban, hogy egy szép napon a litvánok is be fogják látni, hogy eddigi politikájuk tarthatatlan és egyenlő az öngyilkossággal. Be kell látniok, hogy csak az erős Lengyelországgal való barátság biztosíthatja nemzeti önállóságukat és jólétüket.

Előadásának végén Zaleski külügyminiszter megegyezően hangsúlyozta, hogy a béke csakis a Népszövetség statútumainak és a békeszerződéseknek respektálása útján biztosítható.

A sikkasztó Pekáry Sándor nyomában

Pekáry is Amerika felé szökött — Hétszáz részvényt küldtek ki a sikkasztók Newyorkba

Budapest, jan. 18. A Kereskedelmi Bankban felfedezett részvénylopási ügy hullámgyűrűjébe folyton folyvást szélesednek és egy körmönfont ravaszszággal megszervezett hűnyűg konturjait járják fel. A Kereskedelmi Bank letétosztályán szombaton fedezték fel, hogy háromezer darab Nova részvény eltűnt s bár az esetet azonnal bejelentették a rendőrségnek a közbeeső ünnepekre való tekintettel — a banküzletek zárva voltak — csak hétfőn indulhatott meg a gatlások nélküli helyszíni nyomozás.

A nyomozás, mint ismeretes, abból indult ki, hogy Pekáry Sándor aki hat éven át volt a Kereskedelmi Bank alkalmazottja és évek óta dolgozott a letétosztályban eltűnt. Pekáry a főváros ijesztő remét a náthalázat használatára és a szökés palástolására és e hó 10-én a náthalázatra való hivatkozással néhány napi szabadságot kért. Mikor a letétosztályon felfedezték a háromezer darab Nova részvény eltűnését és megállapították, hogy ezeket a részvényeket Pekáry kezelte, azonnal egy tisztviselőt küldtek ki a lakására, aki arról érte-

sült, hogy Pekáry elutazott.

Értesülésünk szerint a főkapitányság ma reggel táviratot küldött Le Havre francia kikötő rendőrségének, továbbá a newyorki rendőrségnek, mert úgy értesült hogy Pekáry Sándor a Nova részvényeket sikkasztó banktisztviselő Le Havre-on kezeli az amerikai kikötőbe.

A ma reggel elküldött kábel távirat a sikkasztó Pekáry és büntársának Rélinek legfontosabb személyleírását tartalmazza. Megállapítja a rendőrség azt is, hogy Newyorkba csak mintegy 700 darab részvényt küldtek ki s a többi részben Budapestben részben pedig a bécsi Forgács bank házában értékesítették.

Budapest, jan. 18. A kereskedelmi bank sikkasztóit, Pekáryt és Rétit, — mint a rendőrség reméli, esetleg Bécsben elcsíphetik, miután megállapították, hogy a Nova részvények eladásából származó pénzeket átírtatták Amerikába, ahova kábeltáviratot me-

Megjelent a legszebb hazafias költemények gyűjteménye

Egy debreceni tanár „Nagy-magyarország” címen összegyűjtötte és kiadta az 1918 óta keletkezett irredenta költeményeket

Irodalmi körökben élénk érdeklődés előzte meg Vollay Ferenc debreceni tanárnak *Nagy-magyarországgért* című irredenta antológiáját, — melyben a szerkesztő az 1918—1926 évek legszebb hazafias költeményeit gyűjtötte egybe. A 27 füve, azaz 432 oldalra terjedő vastag kötet 108 költőtől közöl verseket.

Vollay Ferenc *Nagy-magyarországgért* című antológiája a maga nemében nemcsak érdekes, de páratlan a magyar könyvpiacra. A szerkesztő elsősorban iskolai szavalókönyvek szánta s így tekintettel kellett lennie bizonyos pedagógiai szempontokra, kétségtelen azonban hogy a kötet irodalmilag is nagy értéket képvisel.

Ilyen könyv még nem jelent meg a magyar könyvpiacra, pedig a ne-

velés terén ma különösen nagy szükség van irodalmi izléssel és megfelelő pedagógiai érzéssel összeállított hazafias szellemű könyvekre, — amelyek minden tekintetben alkalmasak arra, hogy a növendékekben az irredenta érzést ébrentartsa.

Ez az antológia minket debrecenieket nemcsak azért érdekel, mert helybeli tanár adja ki, de közelebbről érint bennünket azért is, mert a kötet 15 debreceni költőtől közöl verseket. Ezek a versek — kevés kivétellel — a legszebb darabjai közé tartoznak a kötetnek, ami kétségtelen bizonyítéka annak, hogy Debrecenben valóban értékes irodalmi tehetségek vannak.

Vollay tanár körülbelül egy esztendőn keresztül dolgozott, hogy az antológia anyagát összegyűjtse. — Mikor már csaknem kész volt az elrendezéssel, anyagi nehézségek támadtak s így a könyv nem jelenhetett meg a karácsonyi könyvpiacra, aha bizonyára nagy és megérdemelt feltűnést keltett volna minden körben.

Az antológia most jelent meg a könyvpiacra. Az eddigiek szerint különösen az iskolák és kulturális intézetek érdeklődnek a *Nagy-magyarországgért* című könyv iránt. — mely minden debreceni könyvkereskedésben kapható.

A Gambrinus

ujjonnan épült, izléssel berendezett

külön terme

a m. tisztelt közönség rendelkezésére áll.

ESTE
TANC

A NAP HIREI

A kihágás kísérletének tényálladéka

Hát bizony, bármint rágom is a tollat, magyarabban nem tudom kimondani azt a súlyos bűnömet, amelyet tegnap este a színház foyerjében — maradjunk csak a hivatalos kifejezéseknél — egy hivatalos közeg a személyemmel kapcsolatosan megállapított.

Az eset a következő: a Hajtővadászat első felvonása után kimentem a nézőtérrel, hogy a színház bejáratánál egy cigarettára rágyujtsak. Fenn a foyerban kivettem a dohányszelencémet — a megrogzított cigarettista szokásához képest magam sodrom cigarettáimat, hogy egy művészi formájú cigarettet csináljak. A papír aranyzománu, hátla azt hiszik az irigyeim, hogy a szívarkáimat Kállay Tamás ur ő méltósága szállítja, (pükkadjanak meg!) ez volt bevallom rejtett és ravasz tervem. De ember tervez, tűzoltó tüzet, szívet, nagy koncepciókat, merész elgondolásokat ott. Még nem nyultam a dohányhoz, mely aranylóbán ragyogott a nikkelszelencéből felém, — még nem nyultam az egyiptomit imitáló papiroshoz, csak a szelence fedelét nyitottam ki — amikor rám süjtött a végzet, amely előtt semmisem rejtett.

— Ön kihág — szólt reám a hivatalos hatalom közege. Elismerem jóindulatulag.

— En? — hebegtem zavartan — elismerem, megcsik kérem néha a vadászatok után, a szüretök alatt és a sajtó terrenumán... de most itt? bocsánatot kérek — és a szelence még mindig kezeim közt volt — Amit uraságod művel, az a tűzrendészeti kihágás kísérletének tényálladéka — világoztott fel udvariasan a közeg ur.

Amint mondtam — mondaná Hegedüs Lóránd és egy pár helybeli nagyságunk, aki ezt az avas felmúltat előszeretettel használják — a szelence még mindig kezeim között volt.

— Kérem, kérem — mentegődött a közeg ur — én csak a kötelességemet teljesítem. Ez a parancs. Méltóztassék eltenni azt a pikszist. Tűzveszélyes!

— Hová tegyem uram? — riadtam én — a zsebembe, ha tűzveszélyes?

— Benne van ebben a dőzniben (mennyi színómiája van egy ilyen szelencének?) már a veszély. Megelőzni, ez uram a fontos...

— Gouverner c'est prevoire, ahá tudom már...

— Ne tesszen velem tréfálni — szólt egy kissé sértődötten a közeg ur — és tessék eltenni azt a vacakot (a negyedik színónima).

Eltettem. És az egész második s harmadik felvonás alatt kínosan feszengtem, mikor lobban lángra a szelence, hogy elhamvasszon. — Hazamentem lehorgasztott fővel, nyugtalan lelkiismerettel, mint egy tűzrendészeti kihágás kísérletének tényálladéki eleme. És kiadtam otthon a rendeletet. A dohányszelence a cigarettapapír, a dohány mellé Minimaxot, az árnyéklussát, a könyvtárból tűzbe a Tűzvesz az operában és a Tűzekkel. én tisztán akarok meghalni, nem pedig mint egy tűzrendészeti kihágási kísérlet tényálladéki elem és semmi kedvem ugrni elégni, mint egy Phoenix, hogy hamvaiból feltámadjak.

De azért a Hajtővadászatot még egyszer megnézem Minimaxal a zsebemben.

A Kollégium altisztjei felköszöntötték Márk Endrét 77-ik születésnapja alkalmából

Kedves ünnepély a református Kollégiumban Márk Endre meghatóttan mondott köszönetet az ünneplésért

Tegnap délelőtt megható és bensőséges jelenet játszódott le a kollégium főügyészi hivatalában. Az ősi református főiskola altisztjei, öregek és fiatalok, a 77-ik születésnapja alkalmával felköszöntötték hivatalos helyiségében Márk Endrét, a kollégium főügyészt.

A kollégiumi altisztjek szónoka Szolnoky Gyula kapus volt, aki kezesetlen szavakkal a következőket mondotta:

— Ismét eljöttünk szívünk minden szeretetével, hogy Méltóságos Urunk születésnapjára sok-sok boldogságot és jó egészséget kívánjunk.

— Nem hoztunk drága ajándékokat, de elhoztuk magunkkal a legdrágább kincsünket: szerető szívünket.

— Ezzel a szívvel kívánjuk a kegyelem Istenétől, hogy az ősi kollégiumnak, városunknak és református anyaszentegyházunknak a dícsőségére s a kiesinyeknek a gyönyörűségére tartsa meg Méltóságos Urunkat még számos éven át.

— Legyen minden lépése áldott, — minden reménye bízható, minden kívánságát kövesse a beteljesülés.

— Szeresse továbbra is a szegényeket olyan áldott jó szívvel, — mint amilyen kedvesen és felejtethetetlenül mi szeretjük a Méltóságos Urat!

— Az égnék minden áldása, az

Atyának minden szeretete, az Istennek minden jósága nyugodjon Méltóságodon.

— Az Isten áldja, védje, őrizze, — szeresse!

— Ezt kívánjuk jó szívvel s alázatossággal születésnapjára Méltóságodnak a kollégium egyszerű, de szerető szívű szolgálói.

Márk Endre meghatóttan a következőekben válaszolt:

— Nagyon szépen köszönöm szíves figyelmüket. Mindig legszebb és legkellemesebb rámnézve, mikor látom szíves szeretetüket, hogy úgy ragaszkodnak hozzám, mivel egyetlen-értésben vannak.

— Nekem nem szükséges mondanom, magam is szegény, falusi papnak vagyok a fia, mit önök jól tudnak, de előttem nem az számít, ki milyen családból származik, hanem az, ki a szeretetben minél közelebb áll embertársaihoz és ki hogyan végzi el kötelességét.

— Én mindenkor nagyban becsülöm azt a munkát, azt az erőt, amit ilyen együttesen gyakorolnak. — Olyan együttes legyen továbbra is munkájuk, hogy megbecsülést és szeretetet gyümölcsözzön és minket is tartsanak meg jóindulatukban, — amelyet eddig is tanúsítottak irántunk.

— Isten tartsa meg önöket.

Rákosi Jenő drámairói jubileuma

Az örökifjú Rákosi

Már pár napja, az ország szellemi és társadalmi előkelőségeiből nagy bizottság alakult abból a célból, hogy megünnepelje a magyar irodalom pátriárkájának, Rákosi Jenőnek 60 éves drámairói jubileumát. Az ifjú Rákosi nak szól ez az ünneplés, a majdnem gyerekember Rákosi Jenőnek, aki most 60 éve egészen ismeretlen fiatal író egyszerre tűnt fel és egyszerre az egész ország ajkára került.

Első darabjának, az Esopusnak — Nemzeti színházbeli előadása volt az, ami az ország figyelmét ráterelte Rákosi Jenőre, hogy ezután mindenki — úgy tekinthessen rá, mint egy élettel telített fiatal erőteljű duzzadó irodalom első megszólaltatójára, mint a magyar eszme egy új zászlóvivőjére. A fiatal Rákosi Jenő fellépésének az akkori magyar viszonyok adják meg elsősorban a jelentőségét. A mai Budapest helyén akkor még Ofem-Pesth állott, egy majdnem teljesen németajkú, német di vatokért, német irodalomért lelkesedő város. Mindenkinek Bécs felé kacsint a szeme s ha teheti, letagadja magyarságát. A város akkori jobb fiatalságában élt csupán a maga magyarságára büszke nemzeti öntudat, csak az mert emelt fővel hinni egy magyar jövőben, a magyar művészet, a magyar irodalom, magyar színház életrevalóságában. Kis kávéházakban ülnek össze ezek a lelkes ifjak, tünődnek, vitatkoznak, terveznek s nincs, ami a hitüket le tudná rontani.

Az ország e magasabbra tekintő fiataljai között van az ismeretlen Rákosi Jenő s az ő Esopus-szának nagyszerű Nemzeti színházbeli diadala egyszerre mind ennek a fiatalágnak a diadala is. Rákosi Jenővel az ő nemzedékük jut szóhoz, az a nemzedék, amely

ezután Magyarország sorsának irányítója s harcosa lett. S abban a nagyszerű életmunkában, amelyet Rákosi Jenő az Esopus után sebes lépésben egymásután megvalósít, ennek a fiatal nemzedéknek a legmerészebb álma váltja valóra. Egy új író tűnt fel a Nemzeti színház premierjén, s ugyanekor ebben az íróban a magyar ifjúságnak erős egyéniségű, céltudatos, soha meg nem alkuvo magas eszmények felé haladó vezére támadt.

Lázás tapsorkánokban, gazdag, szívet megdobogtató premier volt az Esopus bemutatója és ezt most még lázasabb, nagyszerűbb munka követte. Teljes erejével bekapcsolódott Budapest akkori életébe, egymás után vetette fel a teremtő eszméket a társadalmi élet terén, pompás temperamentumával életet vitt a kulturális mozgalmakba. Az ország legelőkelőbb sajtóorgánumának, a Budapesti Hirlapnak élén állt ekkor már Rákosi Jenő és írta nagyszerűbbnél nagyszerűbb cikkeit, amelyekre az egész ország figyelt. Az ő publicistai munkásságának érdeme első sorban Budapest megmagyarosodása, a Bach korszak nyomasztó évei után a nemzeti eszme újbóli fellángolása. Az ő fiatalága az, amely a megszenvedett országnak új erőt kölcsönöz.

Mily nagyszerű is elgondolni azt, ahogy Rákosi Jenő új fejlődés útjára indította a magyar drámát. Híjlekot adott Népszínházával az akkor támadó népszínműveknek és felvirágoztatta azt. Ugyanakkor megteremtette a vérben magyar színészetet, megindítván Blaháné s vele együtt annyi kitűnő színész-egyénség művészi pályáját.

Amikor most visszatekintünk Rákosi Jenő hosszú életpályáján, így látjuk kiváló alkotások egymásutánját abban

felvonulni. Magyarország utolsó 50 évének története ezért lenne hiányos az ő neve nélkül, az ő életmunkája nélkül. Persze legelső sorban a magyar irodalomba írta bele elmulhatatlanul nevét, ma már klasszikus értékűvé vált műveknek egész sorával. Drámái, mint az *Endre és Johanna*, *Ida*, *Magdolna*, — *Esopus*, *Szerelem iskolája*, *Krakkiói barátok*, *Tagma királynő*, *István vezér* a magyar dráma történetnek legjelentősebb állomásai. Egyetlen regény, a *Legnagyobb Bolond* ragyogó költői szellem vonzó és lenyűgöző alkotása, s ezekhez járul hirlapi cikkeinek nagy sokasága, melyek méltán tették őt a magyar publicista legelsőbójává.

Írói pályájának mostani jubileumát méltóbban meg nem lehetne ünnepelni, mint azzal, hogy nagyszerű gyűjteményét bocsájtják a magyar közönség rendelkezésére. Erre vállalkozott a Franklin társulat, kibocsájtván Rákosi műveinek 12 kötetes sorozatát, — mely előkelő kiállításával mindenképp méltó az ünnepi alkalomhoz.

E nagy jelentőségű gyűjtemény legkiválóbb disze Rákosi Jenő Emlékezése, amelynek 3 kötete írói örökifjúsága mellett tesz tanúságot. Bámulatos frissességgel, a múltat meglevenítő rendkívüli erővel vannak megírva ezek az emlékezések, amely Magyarország utolsó félézázadának egész történetét, politikai, irodalmi, kulturális történetét tükrözik vissza.

A stílus nagy művésze mutatkozik meg bennük, talán maradéktalanabban még mint bármely írásában. A magyar irodalomnak ünnepi eseménye ez a könyvsorozat s legszebb ajándék, — mellyel Rákosi Jenő ünneplését viszonozhatta. Az a szellem nyilatkozik meg bennük híveinek, amely egészségében, öntudatosságában a magyar nép legigazabb ereje, amely Rákosi örökifjúságával együtt a magyarság örökifjúságát is bizonyítja.

— Az indiszkrét tükrök. Páratlanul érdekes probléma került most a bíróság elé egy furcsa feljelentés révén. K. Elvira kézimunka-tervező feljelentette B. Kornél könyvelőt becsületsértés címén, azért mert reggelenként kileste, amikor az ágyában fekszik. A kisasszony sokáig szeret aludni s állandóan nyitott ablak mellett alszik. Ezt nyugodtan megtette, mert a körüli egyik emeletes házában lakik és a szembenfekvő házakból nem lehet a homályos szobákba belátni. A könyvelő azonban, akinek a formás szőke kisasszony nagyon tetszett, leleményes ember s miután a nap reggel az ő oldalára sűt és az ő emeleti ablaka éppen szemben van a szép Elvirával, tükröt vett elő azzal a napfényt rávetítette az ágyra és látésóval nézegette az álmódú kisasszonyt. Elvirát azonban a szemén táncoló fény felébresztette, rájött a leleményes könyvelő kíváncsiságára és feljelentette becsületsértés címén. Az eset nagyon fogas problémát ad. Alvó hölgyet az ágyában kilesni becsületsértés vajjon? Avagy magánlaksértés a fényvel idegen szobába behatolni? Van még más útja is a tükrözés megakadályozásának. — mert a könyvelő még mindig folytatja a játékot — szerencsére van egy városi szabályrendelet, amely eltiltja a nyílt utcán fedetlen tükrök szállítását, éppen a fényvetítés okából. Ebbe a szabályrendeletbe mindenestre beleütközik az indiszkrét ur, aki egyébként sok mindenbe beleütközik cselekedetével.

Vásárlás előtt tekintse meg a Kalapüzem selyemkalap újdonságait. Piacutca 9.

Január 22-én lesz a Gazdász-bál

A debreceni m. kir. Gazdasági Akadémia úri fiatalisága mint minden évben, úgy ez évben is megrendezi a hagyományos gazdász-bált, amely a debreceni farsangi szezonnak mindenkor egyik legfényesebb bálja. Az idei gazdász-bál külsőségeiben díszes keretek között január 22-én szombaton este 9 órakor lesz az Arany-Bika szálló dísztermében.

A gazdász-bál elnökei: Kállay Miklós szabolesi főispán, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara elnöke, és dr. Vargha Kálman gazd. akadémiai igazgató. A bál házi asszonyi tisztét Hajdu, Bihar és Szabolcs gazdaközönségének előkelőségei látják el.

A rendezőség sorában ott látjuk a gazdász ifjúság színét-javát, akik előző évi figyelemmel és nagy körültekintéssel készítették elő a gazdász-bált, amelynek sikere máris biztosított van.

A rendezőség a bál irodát már felállított a s az a Bika-szálló halljában már működik. Az érdeklődőknek szívesen áll a rendezőség rendelkezésére.

— Dr. Rugonfalvi Kiss István egyetemi tanár előadását „A mohácsi vész hatása a kereskedelemre” címmel e hó 23-án, vasárnap d. e. fél 11 órai kezdettel a kereskedők és utazók helyiségében (Bika félmelet) megtartja.

— Az italmérők ellenőrzése. Az illetékes felügyeleti hatóságok elrendelték, hogy a felmerült panaszokra való tekintettel a börtörvényben foglalt rendelkezések szigorú végrehajtását az italmérőkkel szemben ellenőrzik. A hatóságok most országwide megkezdik az italmérők ily irányú ellenőrzését s különösen a borok faja, származása és minősége tekintetében előírt rendelkezések végrehajtásáról akarnak meggyőződést szerezni. Az ellenőrzés főleg a bortermelők által hangoztatott s a bortermelés fellendítését célzó kívánalmak egy részének következménye. Minden italmérő érdeke tehát, hogy a börtörvényt, illetve annak kivonatát gondosan átolvassa és annak rendelkezéseit mindenben betartsa. — Mert ha ezt nem teszi, az ellenőrzés következménye bizonyára bírságolás lesz. Sőt nem is lehet egyéb.

Vajda-centennarium Válon. Nagy ünnepségre készül Vál község május hónapban. Akkor ünnepli nagynevű szülőjének Vajda Jánosnak az ismert nevű költőnek centennariumát. A költő ünneplésében nem csak szűkebb pátriája vesz részt, hanem az egész művészi, irodalmi és tudományos világ. Az ünnepekre már megtörténtek az előkészületek. A rendezés főirányítása Bulász Károly főszolgabíró kezében van, aki több irodalmi kiválóságot — köztük Pekár Gyulát — kért fel az ünnepségen való közreműködésre. Az emlékbeszéd elmondására Pekár Gyulát kérik fel. A centennariumon a Magyar Tudományos Akadémia, a Kistaludny Társaság és a Petőfi Társaság is képviselteti magát. Az ünnepségek Károly főszolgabíró minden lehetőséggel vegyes.

— **Új könyvek:** Pongrácz: Pengő bélyegilleték 2 p. — Köztelek gazdasági zsebnaptár egész vászonba 2 p. — Az új világlexikon felbörkötés 22 p. — Ford: Nemzetközi zsidó 5 p. — Ezen könyvek kaphatók Antalffy könyvkereskedő cégnél Szent Anna- és Varga utca sarok. Telefon: 6-12.

Országos tenyészállat-, termény- és gépkiallítás Budapesten

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület az ez évi tavaszi, díjazással és vásárral egybekötött XXXVI. országos tenyészállat-, termény és gépkiallítást március hó 25. és 27-én rendezi a budapesti tenyész és haszonállatvásártelenen.

A tenyészállat kiállításra érkező jelentések szerint ismét igen nagy és értékes tenyészanyagot fognak felhozni a legkiválóbb tenyészetek szarvasmarhából, sertésből juhból baromfiból és házinyulból.

A tenyészállatkiallítást az idén több különleges kiállítás fogja kiegészíteni és a hasznos tanulságokat fokozni, így egy-egy külön csarnokban kiállítást fognak rendezni tejtermékekből, különféle vetőmagvakból és mezőgazdasági terményekből stb. Az állami kísérlet-

ügyi intézetek egyrésze is szakszerű kiállítás keretében fogja bemutatni gyűjteményeinek szemléltető oktató anyaat.

Még a szokott kereteken is gazdagabbnak ígérkezik a mezőgazdasági gép és eszközkiallítás, amely számos gépjárműt fog a gazdaközönséggel megismertetni.

A rendező bizottság a kiállítási szabályzatot és a bejelentési lapokat minden érdeklődőnek megküldi (bejelentési határidő február hó 1.) valamint minden egyéb ügyben is készséggel ad útbaigazítást.

A kiállításra utazó közönség számára engedélyezett 50 százalékos utazási kedvezmény igénybevétele ügyében is a rendező bizottsághoz kell fordulni. (Budapest, IX. Köztelek-u. 8.)

Debreceni író premierje a Csokonai színházban

Február elején mutatják be Szathmáry Zoltán történelmi darabját

Február első felében érdekes színházi premier lesz a Csokonai színházban. Mint értesülünk a Csokonai színház igazgatósága előadásra elfogadta kitűnő kollégánk Szathmáry Zoltán író „Enyingi Török Bálint” című pályadíjnyertes darabját. „Enyingi Török Bálint” című darab előjátékából és 3 felvonásból áll. Az első és második felvonás Debrecenben játszódik a 1535—1541. közötti időkben, amikor két király volt az országnak és a mikor Debrecen város lakossága egy nap alatt lesz reformátussá és így a Szent Andrásh temploma (Nagytemplom) a református eklézsia birtokába megy át.

A pompásan konstruált történel-

mi drámában úgy az énekes, mint a prózai együttes is fellép. A színház igazgatósága már kiszerezte a darabot.

A címszerepet Thuróczy Gyula játssza. Színházi körökben elragadtatással beszélnek Szathmáry Zoltán darabjáról, melyet fiatalabb éveiben írt kitűnő kollégánk és ismerve az ő képességeit bizonyosra vehető, hogy az „Enyingi Török Bálint” hosszú időn át műsoron lesz.

A próbákat már elkezdték s értesülésünk szerint a színtársulat remek előadásban hozza ki ezt a pályadíjnyertes történelmi drámát, mely speciálisan debreceni s debreceni író műve.

Automobilos banditák a gyógyszerárban

Hogyan raboltak el 10,000 dollárt fényes nappal egy gyógyszerárban

Igazi amerikai stílusú rablás történt Fairfield Centeren, ahol három fegyveres bandita déli időben behatolt John H. Boyle gyógyszerárba és a tulajdonostól 10,000 dollárt rabolt el.

Boyle a patika hátsó részében ült, háttal az ajtónak, újságot olvasva. Két ember jött be az üzletbe. Boyle felállt, hogy kiszolgálja őket. Ekkor az egyik

ráparancsolt Boyle-ra, hogy tartsa fel a kezét s revolverét Boyle hátának szegezte. A másik a pénztárhoz ment, — amit parancsukra Boyle kinyitott. A pénztárban mindössze 4—5 dollár volt. Ezzel nem voltak megelégedve és Boylet a patika hátsó szobájába tuszkolták be. Szétnyitva Boyle kabátját, észrevették, hogy a mellényzsebe bizo-

sító tüvel volt letűzve, amit levéve, kivették a mellénye zsebéből egy kis zacskót, amelyben több, mint 10,000 dollár volt. A patikust megfenyegették, hogy csendben maradjon, azután a rablók kirohantak, felültek a rájuk várakozó autóra és elhajtattak, mielőtt a kirabolt ember az ajtóhoz érhetett volna.

A gyógyszerész telefonon értesítette a rendőrséget, amely nagy apparátust mozgató meg. Minden felhasználható rendőrt az útkeresztezésekhez állították, hogy igyekezzenek elfogni a banditákat. A rendőrség azon a véleményen van, hogy a banditák gondosan kitanulmányozták a helyzetet, mielőtt belefogták a munkájukba. Köztudomású dolog, hogy Royle gyakran hordott magánál nagyobb összegeket és valószínűleg erre számítottak a banditák is, mikor a mellénye zsebet kezdték kutatni.

A 10,000 dollárt Royle nemrég kapta egy birtok eladásából s azért tartotta magánál, mert fel akarta használni egy másik birtok vásárlásánál.

Az államrendőrség wesipori és fairfieldi kaszárnyájának legénysége őrzi az országútakat. Ugy mondják, hogy a rablók Newyork felé száguldottak egy Essex kocsin.

Honoris causa doktorráavatás a Tisza István Tudományegyetemen

Illetékes helyről közlik, hogy a folyó hó 20-án tartandó egyetemi diszdoktori avatáson, mely a református kollégium disztermében fog megtörténni, ülőhelyekre csak azok tarthatnak számot, kik az ünneplőre külön meghívót kaptak, ülőhely csak igen korlátolt számban van.

Az avatáson megjelenő hatóságok kiküldötték és magánosok számozott jegyeikért délelőtt 10—11-ig és délután 3—6-ig sziveskedjenek az egyetemi rectori hivatalba — (Kollégium, I. em. 16.) felküldeni.

Tekintettel arra, hogy az ünneplő pontban fél 12 órakor megkezdődik s a teremajtók már negyed 12 órakor lezártnak, kérjük a meghívottakat, hogy az ünneplőpontra pontosan megjelenni sziveskedjenek.

— A debreceni mérnökök és építészek társasvacsorája. A Magyar Mérnök és Építész Egylet debreceni osztálya február hó 5-én este 8 órakor családias jellegű társasvacsorát rendez az Arany Bika szálló üvegtermében, amelyre a tagokat ezuton hívja meg. Egy teríték ára 3 pengő. Vendégeket szívesen látunk. Jelentkezéseket f. hó 25-ig kérjük megtenni írásban, — vagy telefonon (4—94) Fekete Lajos mérnök felügyelőnél a résztvenni kívánó családtagok és vendégek számára megjelölésével. Elnök.

— Eszperantó tanfolyam rádió útján. E héten a következő rádióállomások adnak eszperantó tanfolyamot: Kedden 19.10 órakor Wien, 19.30 órakor Königsberg, 20 órakor Zágráb, pénteken 20 órakor Zágráb. Szombaton 15.30 órakor Leipzig és Dresden.

FEBRUÁR 6 FEBRUÁR

A DEBRECENI KÖNYVNYOMDASZOK ALARCOS BALJA

Munkás-Ottlón disz-
termében

PONTOSAN EJFÉLKOR NAGY KARNEVAL FELVONULÁS

Ne fáradjon az emeletre, a földszinten vagyok — Diósy.

SZINHÁZ ÉS MOZI

Csokonai színház műsora:

Kedd: B) bérlet: *Hajtóvadászat*. Szerda délután: *Dr. Nikodemusz*. (Ifjúsági előadás.) Szerda este C) bérlet: *Hajtóvadászat*. Csütörtök délután: *Dr. Nikodemusz*. (Ifjúsági előadás.) Csütörtök este D) bérlet: *Hajtóvadászat*.

A színházi iroda jelentése

Ma, kedden este B) bérletben:

Hajtóvadászat

Martos-Huszka legutolsó operettje: Sláger! Szenzáció! Gyönyörű melódiák! Vérbeli operett-libretto.

Január 17 kedd!
Január 18 szerda!
Január 19 csütörtök!
Timár Ila felléptéve!

Siessen jegyet váltani a

Dr. Nikodemusz

Két ifjúsági előadására

Holnap, szerdán délután 3 órakor és csütörtök délután 3 órakor!

Felnőttek 1-2 pengőért a színházi irodában korlátolt számban válthatnak jegyet!

Timár Ila gyönyörű hangja Anna hercegnője szenzációja a *Hajtóvadászat* remek előadásának.

Antk Ferenc a nőgyűlölő gróf szerepében excellál esténként a *Hajtóvadászat*-ban!

Tamács Benő ragyogó humora és Szilágyi Marcsival boszorkányos ügyességgel lejtett táncai valóságos frappirozák a *Hajtóvadászat* közönségét!

Szigeti Jenő közvellen humoru hercege, Püspöki Rézsi és Szabó Gyula pompás alakításai, Fenyvesi Gábor nőszöktető grófja és Virágháthy elsőrangú epizód-figurája mellő részai a *Hajtóvadászat* őszinte sikerének.

Váltson jegyet a *Hajtóvadászat* e heti előadásaira!

Vasárnap este Madách Imre hallhatatlan remekműve:

Az ember tragédiája.

Remete Géza mesteri rendezésében.
Éva Halasi Mária
Ádám Thuróczy Gyula
Lucifer Rajz Ferenc

Holnap, szerdán és csütörtökön délután

Dr. Nikodemusz

(Ifjúsági előadás)

Jegyváltás a színházi irodában megkezdődött! — Még ma gondoskodjék jegyéről, ha gyönyörködni óhajt a poétikus színdarab fővárosi nivójú előadásában.

A mozgóképek műsora:

APOLLO: Korda Mária és Alfred Abele: Az új Dubarry, korkép 12 felvonásban.

VIGSZINHÁZ POLA Negrivel: Kétarcú dáma, modern történet 7 felvonásban, Tengerfenék csodái, Kaland az Óceán fenekén.

Péntektől VIGSZINHÁZBAN: Önagyiság nem akar gyermeket.

APOLLOBAN: Csodadoktor és Ut a pokol felé, Leatrice Joyral.

Meteorban csütörtökön: Höl a tenger, Világatrakció. Párhuzamban: Norma Takmadge: Részlet filmek Pingulia a posta zsákban, és Szép kis család. Előadások 6 és 8 órakor kezdődnek

A csehek mint nemzeti kisebbség

Hogyan élnek és milyen jogokat élveznek a csehek Bécsben?

Egy Bécsben megjelenő idegenforgalmi újság terjedelmes cikke közöl a bécsi csehokről. Érdekes adatokat találunk ebben a cikkben arra, hogy miként érvényesítik a jogukat a csehek idengenben ugyanakkor amikor még Prága ma is elzárkózik attól, hogy a magyar és németkisebbségek jogait elismerje, sőt kulturális és gazdasági téren még ma is a legridegebb elnyomó politika érvényesül Csehszlovákiában. A Csehszlovákiai magyar és német kisebbségek jól tennék, ha minden alkalommal hangsúlyoznák, hogy ők nem követelnek más elbánást, mint amiben a prágai kormánytól támogatott és a lehető legtöbbet elért, de még mindig elégedetlen és az osztrák kormányt állandóan határozatokkal fenyegető csehek részesülnek Bécsben és egész Ausztriában. A következőkben néhány adatot közlünk a bécsi csehek működéséről, mivel igen tanulságos, hogy a Csehszlovákiában élő összehasonlíthatatlanul nagyobb létszámú magyar és német kisebbségek még elenyésző töredékét sem kapták meg azoknak a jogoknak, amelyeket a csehek Bécsben élveznek.

Mindenekelőtt le kell szögeznünk, hogy a Bécsben élő csehek javarésze nem csehszlovák, hanem osztrák állampolgár. A prágai kormány és a bécsi cseh követség azonban ezeknek a cseh nemzetiségű osztrák állampolgároknak minden megmozdulását és intézkedését jelentékeny anyagi támogatásban részesítik. Ha a bécsi csehek valamit ki akarnak csinálni, az osztrák kormánytól vagy Bécs városától ugyabazás nélkül, nyíltan rábízzák ügyüket a bécsi csehszlovák követségre és a prágai kormány minden esetben tud teszi magát azon, hogy a „kisebbségi kérdés minden ország bélégye és a bécsi csehek esetelekedete nyílt irredentizmus” és jegyzékkel, fenyegetésekkel kényszeríti az osztrák kormányt a cseh követlések respektálására. Ilyen esetek az utóbbi években többször előfordultak és például annak ellenére, hogy az osztrák kormány illetőleg Bécs városa minden kerületben cseh iskolákat tart fenn, a csehek egyre újabb engedményeket és osztrák állami szubvenciókat csikartak ki az osztrák kormánytól Prága támogatásával.

Együtt bevezetéként és most néhány adat az említett cikkéből: amely — tekintve meleg hangját a cseh aspirációk propagálásában — valószínűleg a bécsi cseh követség sajtóosztályán készült.

Tekint: 1858-ban indult meg az első mozgalom a bécsi csehek körében cseh iskolák létesítése érdekében. Habár az osztrák hatóságok elismerték a kérdés jogosultságát és néhai I. Ferenc József az erre a célra alakult Komenszky-iskolajegyesületet nagy pénzadománnyal támogatta, az első bécsi cseh magániskola 1863-ban nyílt meg. Jelenleg a bécsi csehek kimutatása szerint mintegy 30.000 iskolaköteles cseh gyermek él Bécsben. Az elmúlt tanévben 14 bécsi városi iskolában az oktatás nyelve cseh volt. Bécs városa 15 óvodát tart fenn a cseh részére, azok kivül 51 magán-népiskola től két szakiskola tanítja a cseh kultúrát az osztrák fővárosban.

A bécsi cseheknek két nagy modernül be rendezett, rothélys gépekkel felszerelt nyomdájuk van, amelyek egy cseh szociális demokrácia napilapot egy-egy cseh kommunika, klerikális iparospartti és polgári hetilapot, egy havonként megjelenő folyóiratot, 12 szaklapot és cseh politikai népszerűt és irodalmi könyveket álltanak elő. A cseh szépirodalmi és iskola könyvek kiadásával három cseh könyvkiadó-vállalat foglalkozik Bécsben.

A bécsi csehek egy csomó politikai, társadalmi és sport-egyesületbe tömörültek. Az összes cseh egyesületek az úgynevezett Csehszlovák kisebbségi tanács felügyelete alá tartoznak, amely a IV. kerületben, a Johann Strauss-szasse 26 számú házban szé-

kel, ahol a bécsi csehszlovák népjóléti központ, a „cseh szív” is elhelyezést nyert. Ez a cseh szív azonban nemcsak szociális ügyekkel foglalkozik, hanem a bécsi csehek sportegyesületeit is támogatja és a Sloven nevű bécsi cseh sportegyesület tavaly a cseh szív támogatásával építette fel új, modern labdarugó pályáját a Bécs várostól átengedett hatalmas téren.

A különböző labdarugó klubokon kívül a cseh fiatalok ugynevezett tornaegyesületeibe tömörül. Négy ilyen torna egyesület működik Bécsben sok ezer taggal, — saját torna-házakkal; ezek a Sokol (nacionalista), az Orel (klerikális), a D. T. J. — (szociáldemokrata) és a F. D. T. J. (kommunista).

Rendkívül nagy a cseh dalárdák száma. A különböző gyűlések és mulatságokat saját palotáikban tartják. Három ilyen „nemzeti házuk” van Bécsben és pedig a I. XV. és XX. kerületekben.

Ujabbban a nagymultu Carltheater is a csehek színháza lett, egyik cseh társulat a másikat követi és a bécsi csehek a Carltheater az osztrák hatóságok támogatásával teljesen cseh nemzeti színházzá akarják átalakítani.

Gazdaságilag is igen erősek a csehek Bécsben. Saját takarékpénztárak van: a Videnska Zedozna, amely saját palotájában az I. kerületbe, az Adlergasseban székel, azonkívül még négy fiókja van. A Videnska Zedozna a bécsi cseh iparosok segítségével foglalkozik. Igen nagy működést fejt ki a Zivnotvenska Banka bécsi telepe is. A csehek gazdaságilag rendkívül összetartóak, politikailag azonban már különböző pártokba tömörültek. Így külön pártjuk van a csehszociáldemokratáknak, akik az utolsó választásokon két mandátumot is szereztek a bécsi községgyűlésben, külön politikai pártot alkotnak a kommunisták, az iparosok, a nemzeti szocialisták, (Benes), a nemzeti demokraták, (Kramarz), és a klerikálisok. Az utóbbi 3 párt ujabbban megalkototta cseh nemzeti blokkot és így szintén sikerült egy mandátumot szerezniük a bécsi községgyűlésben.

Igy szervezkednek és ilyen jogokat vívnak ki maguknak a csehek idengenben. — ugyanakkor mikor saját államukban minden kulturális és gazdasági megmozdulást a legbrutálisabban elnyomnak. A kisantant kisebbségei saját érdekükben esetelekednek, ha minden alkalommal utalnának a bécsi csehek magatartására és a prágai kormány viselkedésére a bécsi cseh kisebbségek ügyeivel kapcsolatban.

Női, férfi és gyermek-**Harisnyák** ellátó a cső óiban kaphatók
BAGI LAJOS 1010s és 1011 dár u. üz. éleiben
Balshványi ucca 6

APRÓ HIRDETÉSEK

ÁLLAMAZAST nyerc
ÜZLETSZERZŐK ügynők, magas jutalék és napi díj mellett felvételnék Phönix, Simonffy ucca 1.
ASZTALOS tanult felvételt Imre Lajos asztalos — Fűszer ucca 12. szám. 498

EGY jó családból való fiu tanuló felvételt teljes elbírálással. Reich Béla vas és fűszer üzletében, Hajduböszörmény. 525
SZABBNÉ, varrni tudó hűvelgens fiatal leány ajánlkozik urinél mellé komornának idekre is Cim a kiadóban. 477

JOE főző szakácsné azonnal felvételt Halász ékszerésznél, Arany János ucca 25. 497
EGY takarítónő, házaspárfor, Fűvészkert közelében — azonnal felvételt. Mayer Simonffy ucca 1. 542

Felebaráti kötelesség

megmondani mindenkinek, hogyha valamire szüksége van azt legelőcsöbben az Ingóságközvetítőnél szerezheti be. Az Ingóságközvetítőnél adhatja el régiségeit, műtárgyait, butorait és mindenféle ingóságait. Elfogad eladásra egész lakás-üzleti és irodai berendezéseket. Ha elköltözik forduljon az Ingóságközvetítőhöz, mert mindenféle ingóságait itt értékesítheti a legnagyobb marabban.

Megvételre ajánlunk: egész hálókat, — nagyon szép ebédli szekrényeket, antik komótokat, íróasztalokat, kisebb könyvszekrényeket, hintaszékeket, Wertheim szekrényeket, borbélyszékeket, illatszékényeket, tükröket, kályhákat, asztalszékényeket, vörösványokat, hencsereket, schöber ágyakat, löször és afrikamatracokat, fallórát, virágállványokat, cimbalmokat, gordonkákat, brácsákat, hegedűket, villany és ebédli csillárokat, kandellabereket, íróasztali lámpákat, íróasztali készleteket, gyönyörű elefántcsont miniatűröket, régi poharakat, porcelánokat, vázákat, valódi debreceni és hortobágyi emléktárgyakat: csikóboros kulacsokat, dohányzacskókat, tányéros pipákat, fokosokat, karikásokat, és mindenféle ingóságokat.

Keresünk megvételre zálogcédulákat, régiségeket, bronzból, üvegből és porcellánból, mindenféle butorokat, hencsereket, diványokat, schöber-ágyakat, ezüst evőeszközöket, régi ezüst tárgyakat, gyermekkoscsikat, íróasztalokat, magános ágyakat, ruhaszekrényeket és mindenféle ingóságokat.

Jól jegyezze meg: ha bármit venni, — vagy eladni akar, mindenekelőtt jöjjön el az Ingóságközvetítőbe! Milliőkat spórolhat meg és minden egy helyen beszerezhet, ha itt vásárol!

Mindenféle bel- és külföldi

szén kocsz, tojásbrikett Tüzifa

hűkk és tölgv csontszáraz minőségben Retorta bűkkfaszén kicsinyben és nagyban házhoz szállítva is

Gabányi Sándor utóda

Debrecen legrégibb cégénél a legelőcsöb napi áron beszerezhető Csapó-ucca 28. — Telefon 4-49

ÜGYNÖKÖK,
a textíliáru részlet szak-
mából, felvételnél Feich-
man Bélánál, Piac ucca
83. 536

MÁZOLO
és szobafestő tanulókat,
kosztal vagy fizetéssel
felveszek. Szappanos uc-
ca 25. 508

MEGBIZHATO
bejárónő, ki főzésben és
sütésben jártas, azonnali
belépésre kerestetik. Cím
Cegléd ucca 8, szám. 527

EGY
ügyes és csinos kiszolgáló
leány, vendéglőbe felvéte
tik. Cím a kiadóban. 529

MINDENES
fiatal bejárónő, könyv-
vel felveszek. Batthyányi
ucca 10, élkeződe. 531

**ALKALMAZÁST
KERES**

KÖNYVELŐI,
tisztviselői, ügynöki —
vagy bizalmi állást ke-
resnek óvadékkal. Megke-
resések „Munkaerő” jel-
lőn a kiadóhivatalba.
419

MOSÁST
vállalok lakásomon. özv.
Kovács Jánosné, Veres
ucca 28. sz. 515

SZERENYIGENYÜ
háztartásnő. — háztartás
önálló vezetésére ajánko-
zik, ki mindenben gyako-
rolt. Cím Nyil ucca 67.
522

AJANLAT

MÁRVÁNYSZÁR
cementlapok, betonárak,
építési anyagok a legol-
csóbban beszerezhetők a
Debreceni Működőgyárnál,
Füredi ucca 2. sz. sz.

*Varga Ilona iparmű-
vész*

tanfolyama megkezdődik.
Kézimunka, selymfestés
bámuló virág, lámpa ernyő
készítés stb. Jelentkezés
10-1 és 4-6-ig. Batthyányi
u. 1. 514

ÉRLEKÉPEI
főkönyvelő, adóügyi jár-
tassággal, privát könyve-
lést vállal. Mérélet készít
Cím a kiadóban. 169

SELYEM
kalapok, legszebbek, leg-
izlésebbek, eredeti mode-
lek után olcsón szerezhe-
tők be, Matta Anna, Cse-
mete u. 10. 486

UCCAI
egy vagy két szoba, szé-
pen butorozva kiadó. Var-
ga ucca 32. balra II. ajtó.
560

BUTOROZOTT
udvari szoba központ —
azonnal kiadó. Hűvelyes
ucca 6. sz. 557

KIADO
szép uccai butorozott szo-
ba konyha használattal
fiatal párnak. Cím a ki-
adóban. 595

BERENTEI SZÉN
42,000 kor. haza-
szállítva, mázsán-
ként, Agárdi ucca
6. Telefon 1204
509

FIGYELEM!
És az az — valódi retorta
aszén, amely Gáspár vig-
netláv — van ellátva.

Tölggyfa 49.000
főlvágava métermá-
zsánként házhoz
szállítva, meg-
rendelhető Varga-
ucca 11. 346

Urhölgyek figyelmébe
Aki elegáns bál ruhá-
ban akarnak megjelenni,
azok keressék fel Fekete
Józsefné, Péterfia 52. di-
vat szalonját, ahol ruhák
80.000-tól, kabátok 250
ezertől készülnek. 19a

Figyelem.
Győződjön meg áram ol-
csóságáról és munkám tar-
tosságáról. — Minden ki-
adott munkáért és anyá-
gért felelek. Női talp. sa-
rok 240 fill. Férfi 280 fill.
Női fejelés 680 fill., férfi
760 fill. Férfi és női cipő-
k a legjobb anyagból
és legolcsóbban megren-
delhetők Jungnál. Szepes-
ségi ucca 27. (Hersko-
vitshoz.)

FIGYELMES
kiszolgálás! Elsőrendű
nunkaerők! A Verbő-
zy ucca 2. szám alatti
„Karola” hölgyfodrász-
szalonban. Manicűr 50
fillér. Fejmosás 80 fill-
ér. Ondolálás 1.20 pen-
t. Bérletnél 20 száza-
ék kedvezmény. 171

TEHER-
autóval fuvarozást —
helyben és vidékre —
jutányosan vállal: Ko-
vács Gyula bérautó fu-
varozási vállalata. Te-
lefon 864. Iroda: Had-
házi u. 1. sz. 91a

Néhai dr. Lenevel
Béla örökösai Hor-
mókkert, Monostor-
nályi-ut 7. számú
12. katasztrális hold-
nyi szőlőjének par-
celláira jelentkező-
seket elfogadok dél-
utánonként 4-6-ig.
Dr. Juhász Jenő
ügyvéd, gondnok.
Piac ucca 40. 529

ÉS SÁRCIPÓKET
villanyfényre készített
üzemben készítek és
legolcsóbban javítok —
Szandor, Dózs Ferenc uc-
ca 21. 1208

„ANNI”
kalapok szalonban a leg-
újabb tavaszi újdonsá-
gok, legolcsóbb árban.
Modell máni alakítás 3
pengő. Csapó ucca 5S.
26a

TÜZIFA ÉS SZÉN
egelőnyösebb beszerzési
orrása Erdélyi tűzifa be-
osztalatt. Telefon 12-50
s 19-93.

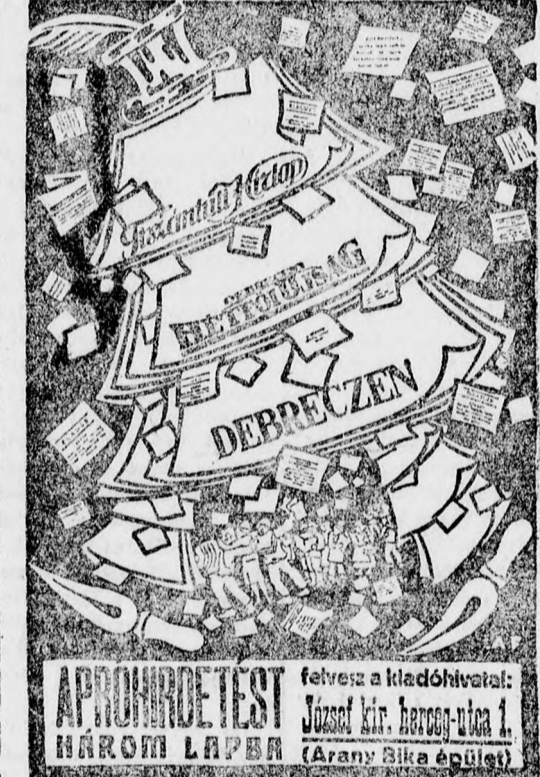
NAPONTA
friss teljes tejes termelő
állandóan házhoz szállít.
Kandia ucca 8. 202

ORA
ékszer javításokat szak-
szerűen, jótállással ké-
szít. Sretter János, órás
és ékszerész, Batthyányi
ucca 13. 76a

ÉPÍTKEZÉSHEZ
tégla és cserép legolcsó-
bban beszerezhetők Klein-
églagyár. Iroda Royal-
pülete. Telefon 50., 557.
89a

EGY
jókarban levő zsáket el-
adó. Bika bérház, Péter
János főgépész. 423

ELSŐRENDÜ
Geszai árapos szén ell-
merő minőség, széntalan.
mázsánként 42,000, haza-
szállítva. — Telefonon is
megrendelhető. Telefon
-74. Rosenfeld és Fis-
cher. Salétrom ucca 12.
47a

SIRKÖVEK
műköből, termésköből ol-
csón kaphatók Debreceni
Működőgyárnál. Füredi uc-
ca 2. 16a

KÉSZ HENCSEKEREK
liványok, szalagru-
urák, madracok és pap-
anok kaphatók Erdős
Sándornénál, Simonffy
ucca 18. Megrendelést és
javítást jutányosan. 18

OLCSO
izletes házi koszt Faragó
ucca 3. 517

Tölggyfa 49.000
felyvágva hazaszál-
lítva, megrendelhető
Rákóczi-u. 18. 342

BUTORVEVŐK I
Elsőrendű fényezett ko-
mfortos szoba, topol-
ya, manilla, haboskris,
vagy molnagoni betétekkel
3.500.000 koronás gyári
árban kapható az ipari-
lepen. Simonffy ut. Bér-
czy ucca 3-b. szám. 6

JOMINÓSEGÜ
cser-tégla és cserép kap-
ható a Tóth és Sebestyén
Rt. Kishegyesi uti tégla-
gyárából. Eladása Simon
ffy ucca 1-a. II. em. Tele-
fon 610.

TO ÉS SÁRCIPÓ
javítást olcsón és szak-
szerűen végez Bodnár és
Kovács műszerész. Csapó
ucca 76. 18a

JÓ HÁZI KOSZT
bentékezésre és kihor-
dásra kapható, Kut ucca
114. II. ajtó. 433

LEGUJABB
selyem kalapok a leg-
olcsóbban szerezhetők
be Turinénál, Pacsirta
ucca 41.

MÉLYEN
eszközök árban elsőren-
dű cipők 295 ezer koron-
áért kaphatók. Siessen
magának biztosítani, még
készlet tart — Almássy
cipészna Kossuth ucca
13. szám. 27a

APRONRODÉST HÁROM LAPBA felvesz a kiadóhivatal: József kir. herceg-ucca 1. (Arany Bika épület)

JO HÁZI KOSZT
kapható. Péterfia 47. 11

URHÖLGYEK!
Bálint Margit szalonjában (Péterfia 60.) készü-
nek a legmodernebb kiví-
telben bál és estélyi ru-
hák 8 pengőtől, uccai ru-
hák 6 pengőtől kabátok
20 pengőtől.

SOPFÖR
vizsgán szakszerűen, mű-
helyeskedéssel — csak
Kiss Árpádnál helyi softör-
kolója készíthető. díjtalan
hála helyezésével. Erzsé-
bet ucca 20. 155

Tűzifa 48.000
felaprítva, haza szállítva.
Szén is megrendelhető —
Kölcsey G. 558

ELŐRAJZOLÁSHOZ
megérkeztek a legújabb
műszerű sablon minták,
nagy választékban. Pon-
tos és tiszta munka. Fa-
zeka előnyemda és kézi-
munka díjlet. Szent Anna
G. szám. 8a

RSZASZÖNYEG
fonalat kiváló minőségűt
kölcs vételnél már 13 pen-
gőért kaphat rendelkezre.
elsőrendű szőnyegét igen
előnyös árban Jablonszky
nénál. József kir herceg
u. 40. 309

KÖRÉSLET
EGY
jókarban levő kétkerekű
rugós talyigát megvételre
keresek. Schenkengel, —
Hunyadi ucca 17. 532

ELVESZETT
egy köteg „Berman” cső
szombaton az Újvárosi
uton. Becsületes megtaláló
a Villanytelepre szállítsa
be! 517

CSEHEK,
ki tudna egy cseh levelet
megírni, jó honorárium.
mellett. Cím a kiadóban.
502

EGY
drb. 1-1 és fél mtr. hosz-
szu kiszolgáló asztalt és
egy drb. 10 kg-os mérle-
get, sújjal, megvételre ke-
resek. Kohn, Simonffy
18. szám. 589

LAKAS

BUTOROZOTT
szoba urinónál, esetleg
kosztal tisztviselő nőnek
kiadó. Szis ucca 15. ke-
resztüület. 498

EGY
szoba, konyha, speiz, sür-
gösen megköszönöm. Apaly
ucca 18. 490

AZONNAL
beköltözhető 3 szoba és
melléképületekkel álló
lakás kiadó. Cím a kiadó-
ban. 540

EGY
uccai butorozott szoba 2
urnak kiadó. Teleki ucca
09. szám Ugyanott két-há-
rom iskolás gyermeket
teljes ellátásra elvállalok.
Teleki ucca 02.

KÉT
szoba, fürdőszobás gar-
zon lakás február 1-re ki-
adó. Király ucca 9. 538

LELÉPÉSNEKÜL
átadom két szobás, kony-
hás lakásomat annak, ki
butoromat megveszi. —
József kir. herceg ucca
70. Schvarev. 523

KÉT
szoba és két konyha ki-
adó és egy istálló. Garai
21. 226

KIADO
3 szoba, konyha, előszo-
bából álló lakás, esetleg
elcsereendő hasonlóval,
vagy két szobással. Péter-
fia 34. udvarban. Papp-
nál. 530

SZÉP
butorozott szoba kiadó.
József kir. herceg ucca
35. udvari emelet. 553

BUTOROZOTT
szoba szolid nőnek kiadó.
Hatvan ucca 36. keresz-
tüület.

BUTOROZOTT
szoba kiadó. Bundi ucca
15. Ötödik ajtó.

EGY
tisztességgel, egyszerűbb
házaspár, ágyemével —
kvártélyba felvétetik. —
Csillag ucca 5. sz. II. ajtó
521

PIAC 77.
öt helyiség, hölgyfodrá-
szat, berendezéssel, lakás-
nak, üzemmek megfelel.
Baloldali emelet. 524

EGY
udvarnyíló szoba butor-
ral vagy anélkül kiadó —
Salétrom ucca 6. sz. 510

BUTOROZOTT
szoba kiadó. Hadházi uc-
ca 16. Péterfia végén.
512

EGY
kvártélyos felvétetik, mo-
sással, havi 200 ezer —
Vigkedvü Mihály ucca 14.
szám. pince 1. ajtó. 518

PIAC 77.
különbejárattal butorozott
szoba kiadó. Baloldali
emelet. 525

Üzlet-raktár.

EGY
kovácsműhely, szerszám-
mal és egy kerékgyártó
műhely kiadó. Kaba, —
Reszler Ignác. 516

SZOBAAHELYISEGEK
bármilyen beraktározásra
esetleg műhelynek kiadó.
Hatvan ucca 40. 535

ELADO
kiváló jömeneteli rőfös-
üzlet, városunk legforgal-
masabb helyén. Cím a
kiadóban 537

BELVÁROSBAN
egy autóra zárt garagé
azonnal kiadó. Máyer,
Simonffy ucca 1. 540

ELADÁS

ELADO
hat benyíló ablak, hat-
táblás spaléttal, 180—90.
Széchenyi ucca 27. 519

TENGERI SZÁR
(kóró) k. b. 300 kőve, ol-
csón eladó, esetleg haza-
szállítva. Bihari ucca 4.
Telefon 10-72. V

ELALO
Péterfia u. 37. sz. alatt
keresztüületben egy
mosó lényő, egy szőnyeg,
Pallas lexikon 18 kötet
és egy réz ágy. 467

INGATLAN

EMELETESHÁZ
eladó Déri muzeum mel-
lett, értekezhetni Fűvész-
kert ucca 14., emelet, —
Bélyegothonban. Közveti-
tők díjaztatnak. 513

35 MILLIOIG
házat megvételre keresek,
vagongyár közelében —
Hatvan ucca 28. Szolák.
534

KIADO
azonnal beköltözhető ház
Kuruc ucca 76. 514